67 ELIZABETH ST.

TORONTO DAILY HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

PHONE MAIN 4582

דיאמאנדס
$1 $2 $3
וועכענטלך

סעריוס רום סיסטעם.
די ווילאמס
קארטיידוש און סטאריידוש
קאמפאניע
טעלעפאן קאלל. 252
דושענעראל קארטווידוש אויזדושענטס 369 ספעדווינג עוועניו. טאראנטו, אנט.
באגאזש, פיאנאס און אלע סארטען פארנוששור געמוסט און געסטארד צו די בילינגסטע פרייזען. שטוב זאכען געמאקט און געשופט פון עקספערט לייט.
ווערחייזער: 551 קווין סטרים וועסט
צענטראלסטע וועגען פלעזשור סלעים.
כ. א. רע. טערן.

A.S. Freddus
c/o The New York Public Library
476 Fifth Ave.,
New York, U.S.A.

VOLUME III. No 452 Toronto, Thursday January 14th, 1915 דאָנערשטאָ דער 14־טער יאַנואַר 1915 PRICE: 1 CENT

12 טויזענד דערהרגעט 20,000
פערוואונדעט פון ערדציטערניש
עסטרייכס אויסלענדישער מיניסטער רעזיגנירט
באמבעס געוואָרפען אויף וואַרשא

רוים יאנואר 14.

לויט די לעצטע בעריכטען, דערגרייכט שוין דער צאָהל פון די דערהרגעטע פון דער ערדציטערניש 12 טויזענד מיט אריבער 20 טויזענד פערוואונדעטע.

אין איין שטאָדט בלויז אוועזענא, 63 מייל פון רוים זיינען אכט טויזענד דערהרגעט געוואָרען. און אויף'ן פלאַץ איז גאָר ניט קענטיג, אז דאָ איז אמאָל געוועזען א שטאָדט.

די ערדציטערניש האָט בלויז געדויערט ערט 30 סעקונדען.

לאָנדאָן יאנואר 14.

פון בערלין ווערט געמעלדעט, אז א דייטשער לופט פליטער האָט זונטאָג ארונטערגעוואָרפען עטליכע באמבעס אויף וואַרשא, פון וועלכע עטליכע הייזער אויף דער הויפט גאס האָבען זיך אָנגעצונדען.

א דייטשער עראָפּלין איז אויך בעמערקט געוואָרען פליהענדיג איבער דער טהעמזע צווישען סאוטהענד און שיערנעס.

וויען יאנואר 14.

נאָך לעאָפּאָלד פאָן בערכטאָלד, עסטרייכס אויסלענדישער מיניסטאָר וועלכער האָט פערפאסט דעם בעריכטען אויטאָמאטום צו סערביען האָט רעזיגנירט פון זיין אמט. אין באָראָן פאָן ראיען פון דעם אונגארישען קאבינעט איז בעשטימט געוואָרען אלס זיין נאכפאָלגער.

דיעזע אונערוואַרטעטע רעזיגנאַציע האָט אויסגערודערט אלע דיפּלאָמאטישע קרייזען אין אייראָפּא.

אָפיציעל ווערט אָנגענעבען, אז ער האָט רעזיגנירט צוליעב פערזעגליכע אורזאכען.

אמעריקא פערגרעסערט איהר נייוויי

וואשינגטאָן יאנואר 13.

די האוז נייוועל קאָמיטע פון דעם קאָנגרעס, האָט אין דעם נייוויי ביל אריינגענומען א פונקט אז אמעריקא זאָל פערדעפערען איהר נייוויי מיט צוויי קריזענס שיפען, זעקס טארפידא־צוישטערער און 7 סובמארינס.

דייטשע סובמארינס געגנגקען

לאָנדאָן יאנואר 13.

צו דייטערס טעלעגראפען־אגענטור מעלדעט מען פון פעטראָגראד, אז דיא טערקישע ארמיי האָט פערנומען די פערסישע שטאָדט טאבריז, וואָס דאָס בעדייט, אז פאר דער טערקישער ארמיי איז יעצט אפען א וויכטיגער וועג צו דער רוסישער פראוויינץ ערזואן.

טאבריז איז די צווייטע וויכטיגסטע שטאָדט אין פערסיען, און איז 100 מייל פון דעם טערקישען גרענעץ. זי ליגט אין יענעם טהייל פון פערסיען, וועלכער איז אונטער רוסישער קאָנטראָל, און דאָר טען האָט זיך געפונען א רוסישער גאריזאָן וועלכער האָט אָבגעלעדיגט די שטאָדט.

ווי מעלעגראמען פון קאיראָ מעלדען, מארשירט יעצט א דייטשיש־טערקישע ארמיי אויף עגיפטען. און צוליעב דעם האָט זי שוין א גרויסע ארמיי אין סיריען.

פון פעטראָגראד ווערט געמעלדעט אפיציעל, אז די שלאַכט ביי קאיראָ־אורגאן געהט אָן צו גונסטען די רוסען, און אז דעם 11־טען יאנואר האָבען זיי פערנומען 1500 געפאנגענע און עלף אפיציערען פון איין רעגימענט און 250 פון א צווייטען.

טערקען פערנעהמען א פערסישע שטאדט

פעטראָגראד יאנואר 13.

דאָ זיינען פערעפענטליכט געוואָרען די דעטאלען וועגען דער שלאַכט אויף'ן שוואַרצען ים, וואָס איז פארגעקומען אין דער ערשטער וואָך פון יאנואר ביי די שטעדט סינאפא און רזשאה. צוויי טערקישע האפענס אויף די דרום ברעגעס פון דעם שוואַרצען ים. די רוסישע שיפען האָבען זיך דאן צוזאמענגעטראָפען מיט'ן טערקישען קרייצער "מערזשידיע", וועלכער האָט בעגלייט א טראנספּאָרט שיף מיט נאפט, וואָס איז געגאנגען נאָך טרעביזאנד.

פון דער שיסעריי וואָס איז פארגעקומען, איז דער טראנספּאָרט געזונקען, און דער קרייצער אָנגעשאָסען.

שפּעטער, דעם 6־טען יאנואר האָבען זיך די רוסישע שיפען אָנגעטראָפען מיט די קרייצערס "ברעסלוי" און "האמידעי", און נאָך א לאנגער שיסעריי, זיינען די טערקישע שיפען אנטרונען אין דער מינסטעריניש.

דער טערקישער קרייצער "ברעסלוי" ווערט בעריכטעט, האָט דורך א טעות באָמבאַרדירט טערקישע פאָזיציעס געבען לימאן ארום האפא. צווייגנענדיג די טערקישע סאלדאטען צו אנטלויפען צוליעב דעם פייער פון די שיפען, און די רוסען האָבען דארום לייכט שפּעטער פערנומען דיעזע פאָזיציעס.

ביי אָדעסע

לאָנדאָן יאנואר 13

אונאָפיציעל ווערט אהער געמעלדעט אז צוויי דייטשע סובמארינס זיינען געווען ווונקען געוואָרען פון די פאָרט הארמאטען ווען די ערשטע האָבען זיך געוואָלט אריינגעבען אין דעם האפען פון דאָזיגער.

די אדמיראַליטעט פערשווייגט נאָך דערווייל וועגען דעם אין אלע מיטטהיילונגען קומען פון צייטונגס קאָרעספּאָנדענטען. וועגען דערצעהלען, אז די סובמארינס זיינען בעגלייטעט געווען פון גראָפּלינגס.

ווי עס ווייזט אָבער אויס זיינען דיעזע ידיעות אונבעגרינדעט.

גרויסע ערדציטערניש אין איטעליען

פיעלע שטעדטראָך אין גאנצען אָבגעוויישט, — דער צאָהל פון דערהרגעטע עטע זעהר גרויס.

רוים יאנואר 13

אן ערד ציטערניש, וועלכע האָט אָבגעוויישט פיעלע איטאליענישע שטעדט האָט זיך היינט אויף געפיהלט אין רוים. וואו פיעלע היסטאָרישע געביידעס אין מאָנומענטען זיינען בעשעדיגט געוואָרען.

די ערד־ציטערניש איז פארגעקומען איבערן גאנצען פראָווינץ אברוזי און אין א טהייל פון דעם פראָווינץ רוים, וואו פיעלע שטעדטלאך זיינען אין גאנצען אָבגעוויישט געוואָרען פון דער ערד, מיטגענעהמענדיג מיט זיך א צאָהל פון מענשליכע קרבנות.

די שטעדט וואָס האָבען אממעהרסטען געליטען זיינען קאפּעל, מאגליאנא, פראָזינאן, מאנטעראטאנדא, ווערעלי, וואָלמאנטאָן און אלבאנא.

ניט נור זיינען דאָרטען אלע הייזער חרוב געוואָרען, נאָר צעהנדליגער מענשען זיינען דאָרטען בעגראָבען געוואָרען אונטער די חורבות.

די איטאליענישע רעגיערונג האָט אָנגענומען די נויטיגע הילפס־מיטלען צו העלפען די ליידענדע, און פיעלע סאָלדאטען זיינען אָבגעשיקט געוואָרען נאָך דער פעראוגליקטער פראָווינץ.

אין פראָזינאן איז בשעת דער ערד־ציטערניש פארגעקומען אן אויפשטאנד פון דער פרזאָן־נעביידע איז פערציכטעט געוואָרען.

די ערדציטערניש האָט זיך געפיהלט איבער גאנץ צענטראל איטאליען, און אין רוים זיינען כמעט אלע טהורעמס פון די קירכען אומגעפאלען. דער טעלעגראף איז איבעראל איבערגעריסען, אזוי אז מען קען נאָך דערוויל־ניט וויסען אלעס גענוי. דאָך איז דער צאָהל פון די טויטע זעהר גרויס. פיליייכט נאָך גרעסער ווי אין דער ערדציטערניש פון מעסינא.

אין רוים האָט זיך די ערדציטערניש געפיהלט בלויז עטליכע סעקונדען, אָבער פעראורזאכט א געוועגנדען פאניק.

פיעלע געביידען און מאָנומענטען זיינען בעשעדיגט געוואָרען, צווישען זיי אויך די בעריהמטע פאלאזא טשיגי, און דער מאָנומענט פון מארקוס אורעליוס, ווי אויך פיעלע אנדערע היסטאָרישע מאָנומענטען און געביידעס.

(דאָס לעצטע מאָהל וואָס רוים האָט געהאט אן ערדציטערניש, איז געווען אין דעם יאָהר 1899).

מען גלויבט אויך, אז די ערדציטערניש איז פארגעקומען, אין א בעדייטענדען טהייל פון עסטרייך.

ווייזק עסטריז פערשיקט אין משוגעים הויז

א שנעלער דזשאב איז געכטען נאָכ מיטאג געמאכט געוואָרען מיט אייזיק עסטרינס טרייער.

ווי אונזערע לעזער געדענקען האָט אייזיק עסטרין דערשאָסען זיין געליעבטע ענני נארעליק און האָט דערנאָך פּרובירט צו בענעהן זעלבסטמארד.

אויף דיעזער קלאגע פון מאָרד איז ער געכטען פארגעבראכט געוואָרען בעפאר דזשאבסטיס מידעלטאָן. עס האָט בלויז געגוטען עטליכע מינוטען און א דזשורי איז ערוועהלט געוואָרען. ניט דער קראָן אטארני און ניט די פערטהיידיגונג האָבען אויסגעבראכירט דזשורי לייט, און די טרייעל האָט זיך גלייך אָנגעפאנגען.

קראָן אטארני דייוועי ק. ס. האָט גע האלטען א רעדע פאר דער דזשורי בעקאנט מאכענדיג זיי מיט דער גאנצער קיים אין אלגעמיין, און וואָס ער איז בעדייט צו בעוויזען מיט זיינע עדות וועלכע ער וועט פערלעזען. ער האָט פאר גאנדער געגליעדערט יעדען פונקט פון דער גאנצער טראגעדיע, פון דער צייט ווען עסטרין איז געקומען אין טאָראָנטאָ ביז צו דעם טאג ווען די טראגעדיע האָט פאסירט.

אלס דער ערשטער עדות איז אויסגעלעזען ערופען געוואָרען א יונגע מיידל מיט עם נאָמען דאָרא סאבעל, וועלכע האָט זיין ביינעוואָהנט דיעזע טראגעדיע.

נאכדעם ווי זי איז איינגעשוואָרען געוואָרען האָט זי דערצעהלט די פאָלגענדע געשיכטע:

דעם נייגטען טאָג נאָכדעם אין לעצטען אהר אדום האלב נאָך איינס נאכמיטאג אָב איך בעגעגענט אייזיק עסטרין, אין אדעלייד סטריט. ער האָט מיך בעגריסט. ראָן האָב איך געזעהען ווי ער האָט זיך אָבגעשטעלט ריידען מיט עניני. וואָס זי האָבען גערעדט, האָב איך ניט געהערט, אָבער איך האָב געזעהען ווי זי האָט זיך פארגאנדערגעלאכט.

איך האָב געזעהען ווי ער האָט אריינגעכאפּט א רעוואָלווער פון קעשענע און האָט אָנגעפאנגען צו שיסען אויף ענין ער האָט אויסגעשאָסען פון 3 ביז 4 מאָל, ווי האָט זיך געלאָזט לויפען אין סטאָר מיט 406 אדעלייד סטריט. דאָרט וואו איך בין געשטאנען, זי איז גלייך אריינגעפאלען אין מיינע הענד.

ראָן האָב איך געזעהען ווי ער האָט זיך אליין געשאָסען.

"וואָס איז געוואָרען פון ענין?" האָט דער קראָן אטארני געפרעגט.

"זי איז געשטאָרבען." האָט מיסס סאבעל געענטפערט. "איך האָב איהר נאָכיג גוט געהעלפען. זי איז אלט געווען פון 19 ביז 20 יאָהר."

דער צווייטער עדות איז געווען, דער גרשטערס שוועסטער בעללא סאבעל. זי האָט דערצעהלט כמעט די זעלבע געשיכטע וואָס איהר שוועסטער האָט פריהער ערצעהלט.

לאָיער ראבינעט, דער אדוואָקאט פון דער אָנגעקלאגטען, האָט אין ביידע זעלע גאָר ניט געפרעגט די עדות. דאָס געוויעזען, אז ער גיט צו, אז די געטהאן האָט טאקי אזוי פאסירט.

פאָלגס סאָרדזשענט אמבאָך, פון טויטען פאָלגס סטייישאן, ווערט אויסגעלעזען אלס עדות.

ער דערצעהלט, דאָס ארום 10 אזייגער דעם זעלבען אבענד איז ער גערופען געוואָרען פון דער דזשאָרדזשענט אויזיק עסטרין, אין אדעלייד סטריט. ער האָט מיך בעגריסט. ראָן האָב איך געזעהען ווי ער האָט זיך אָבגעשטעלט ריידען מיט ענין. וואָס זי האָבען גערעדט, האָב איך ניט געהערט, אָבער איך האָב געזעהען ווי זי האָט זיך בעגעגענט מיט דער דזשאָרדזשענט אויזיק עסטרין, אין דער אָבענד איז ער אריינגעגאנגען אין דער אָפּטיק סטאָר פון מיסטער אלבערט אלבערט